

Iscravamentu in Narbulia

[Prima de cumenzai, su Coru podit cantai sa strofa I cun *Sa torrada de is Goccius de sa Santa Gruxi*]

*Immoi custu mundu ghattat bandu de cundenna,
immoi su meri de custu mundu s'at a scadenai:
e deu insaras, candu m'ant a pesai in artu de terra,
totus ap'a tirai a costau miu. (Gv 12,31-32)*

E nosu seus innoi, fradis e sorrìs, famillia ch'issu *at tirau a costau suu.*

In artu, andat beni. Ma in sa gruxi? Comenti iat a essi, in sa gruxi?

No s'iat promìtiu, issu, de si fai intrai in-d'unu regnu eternu?

Su Salmu dh'iat nau po su tempus de David: Su regnu tuu est unu regnu eternu. (Sal 145,13)

Sa Litera segunda da Santu Pedru dh'at nau po su tempus de nosu:

Po bosàterus est manna e aberta s'intrada

in su regnu eternu de su Segnori nostu e Salvadori Gesu-Cristu. (2Pt 1,11)

Coment'est insaras chi po intrai in custu regnu tuu ci ollit custa grai manna, custa gruxi?

Ca aici narànt fintzas e is mannus nostus cantendi : *Crae ... [su Coru sighit in cantu ...]*

Crae chi sola abberzesit

Sas portas de s'altu chelu

De su templu sagru velu

Chi dae testa a pes lompesit,

ue a Giuanne intreghesit

sa mamma sua aflagida.

Crae chi sola aberzesit / sas portas de s'altu chelu:

Certu est beru su chi narat su cantu. Ma tocat a dhu cumprendi beni,

ita bolit nai "salvesa", ita bolit nai "misericordia",

po cumprendi ita *portas de chelu* aberrit custa crai.

Ca sa salvesa de Gesu-Cristu no est una cosa po apustis,

comenti chi custa vida in custu mundu siat una partida chi perdeus sèmpiri,

e si tocat aspettai is "tempus suplementaris" in s'atru mundu, a su mancu po pareggiài,

poita po binci iat a essi tropu a tradu.

Sa salvesa de Gesu-Cristu est una cosa po custu mundu,

poita in custu mundu s'iat a praxi a bivi una vida chi ndi ballit sa pena de bivi.

Ma su fatu est ca is inimigus prus maus de nosu seus nosu etotu.

E sa cosa chi stentaus a cumprendi est ca nosu seus inimigus de nosàterus

no tantu candu fadeus cosas mabas: poita insaras est fàcili a dhu cumprendi.

Su peus est cussu chi fadeus candu seus sigurus de tenni arrexoni nosu,

candu seus tropu sigurus de fai su beni chi depeus fai,

e peus ancora candu totu custu beni dhu fadeus in nòmìni de Deus.

Ma bosatrus m'eis a nai: ita ses nendi? No bastat ca in crésia si tratant sèmpiri de peccadoris,

ca immoi si depeus preocupai puru de candu si parit de essi santus?

Iais a podi puru tenni arrexoni.

Si no fessit ca seus ananti a icusta gruxi.

Castiaiddhu a icustu fillu ‘e òmini e fill’ e Deus, crucifissau.

Unu chi si creiat santu, ca santu dhi narànt, sendi Predi Maiori in cuss’ annu,
iat nau *ca cumbenit chi unu scéti mòrgiat po su pòpulu,*
e no siat ispèrdia totu sa natzioni (Gv 11,50).

Aici seus nosàterus: *Pentzaus chentza de mancu dhu pentzai*

chi bastat a donai sa curpa a unu,

po essi is àterus unu grupu totunu de is prus a postu in sa cusciéntzia.

- In d-una classi de iscola, trumenta a unu (dhu narant in fuedhu modernu “bullismo”)

pighendiddu in giru comentu e tontu,

pentzendi chentza mancu dhu pentzai

chi bastit custu po si crei is atrus su grupu totunu de is prus intelligentis;

- in d-una bidha, pigaus a unu po macu,

pentzendi chentza de mancu dhu pentzai

chi bastit custu a essi is atrus unu grupu totunu de is prus sàbius de su mundu;

- in d-una natzioni, poneus a parti cussus chi parint diversus

(de tempus in tempus dh’ant nau “ghetto”, o “campo di concentramento”,

e imoi mancai “campo profughi”, e fintzas “casa di accoglienza”)

e dhis giadeus mancai sa curpa de totu cussu chi sutzediddu,

pentzendi chentza de mancu dhu pentzai

ca bastat custu po essi is àterus unu grupu totunu, totus ugualis e totus isceraus.

- in d-una crésia, poi, sa cosa est peus puru, ca is etichettas funt sèmpri giadas a nòmini de Deus:

e calincunu, poita ponit dònna tantu calincuna domanda e duda,

est additau comentu “*non sicuro*” (mellus chi siant in italianu scéti certus fuedhus),

pentzendi chentza de mancu dhu pentzai

ca bastat custu po essi is àterus unu grupu totunu,

mancai uniu scéti in s’ignoràntzia pigada a siguresa.

- e sèmpri in crésia, calincunu àteru, ca sa vida non est istétia genorosa cun issu,

est additau comentu e “*irregolare*”,

pentzendi chentza de mancu dhu pentzai

ca bastat custu po essi is àterus unu grupu totunu,

chi si creit a postu candu invecis est istétiu scéti fortunau.

Ma imoi, ananti de custu fill’ e’ òmini e fillu de Deus crucifissau,

non podeus prus nai: non dhu scidiu, no dh’iu pentzau.

Dònna ‘orta chi po una santa beridadi nci poneus in gruxi a calincunu,

seus comentu cussu santu Predi Maiori chi si naràt Caifa,

candu iat nau *ca est mellus chi mroxat unu sceti po lassai is atrus in paxi.*

Sa salvesa de i-cussus chi crucifissànt a Gesù fiat ca no scidiant cussu chi fadiant;

sa salvesa nosta, oi, est ca dhu scideus:

Gesus s’est lassau pigai po macu (Mc 3,21: *èst fora de sèi*),

po diversu (Mc 2,18ss *Is iscientis de Juanni...*),

po peccadori “*irregolare*” (Mc 2,6 *Ha frastimau*),

po ereticu o no siguru in sa dottrina (Mc 14,58 *Contras a su templu...*),

ma at nau: *Pretziaus is masedus, ca issus ant a eredai sa terra.*

Pretziaus is masedus: cussus chi candu calincunu si creit

su meri de su mundu e si scadenat e ghattat bandu de cundenna,

ant imparau de Gesu-Cristu, su masedu in gruxi, a no arrispundi prus a cundenna cun cundenna;

Pretziaus is masedus chi abarrant firmus in d-una fidi prus manna de dònna rancori,
 firmus ca dhis giàis tui *sa gràzia de pentzai*
 ca salvesa est a si lassai *pesai in artu* in gruxi
 po fai a cumprèndi a *is meris de su mundu*
 ca su regnu tuu de paxi est atra cosa,
 atra cosa diaveras, poita no fait prus vitimas a nòmni de Deus.

Pretziaus is masedus, cussus chi castiendi custa gruxi cumprèndint ita est salvesa:
 cumprèndint ca Deus a nosu si salvat ca si fait a connosci de aundi ndi bessì sa violéntzia
 de cussus che si bolint sèmpiri a is primus postus, mancaì a ispintas,
 in dònna santidadi pigada a lotteria.

Pretziaus is masedus, cussus chi castiendi custu Crucifissau cumprèndint ita est misericòrdia:
 cumprèndint ca Deus est prenu de misericòrdia
 poita si fait cuntemplai in sa carri sua ita bolut nai a perdonai:
 perdonai no est un arregallu fatu cun generosidadi
 comentì candu naraus ca ge no si ndi bessit de costas.
 A perdonai, deaderus, a Gesu-Cristu ndi dh'est bessiu de costau:
 ca a perdonai po Gesu-Cristu est istétiu a si lassai ponni in gruxi,
 a si lassai traixi de Giudas, a si lassai arrefudai de Pedru,
 po si fai bi' a totus a ita puntu de violéntzia e de frassidadi arribaus
 candu si boleus ammostai genti santa e prus santa de is àterus...

Ma insaras, sa salvesa de innui ndi benit de prus:

de sa manu chi tocàt is ogus de su tzrupu e dhus sanàt po miràculu,
 o de sa manu chi s'est lassada incravai in sa gruxi?
 Si ndi prexaus po is mabàdius sanaus (biada a issus!) de sa manu miraculosa de Gesu-Cristu,
 ma a s'umanidadi srebiat de prus su miràculu de sa manu incravada:
 chi no at aciuntu, e dhu podiat fai e comentì, ofesa a ofesa;
 non at aciuntu, e dhu podiat fai e comentì, vindita a vindita.

E insaras, tui Nicodemu, certu ca ti ndi arregodas,

tui chi fiast andau adenoti anca fiat Gesùs, ca iast biu is miràculus chi issu aiast fatu in Gerusalemi,
 e po cussu ti pariat de podi controllai ca Gesùs *beniat de Deus*:

poita imoi ndi bolis liberai cussa manu incravada?

Fortzis ca bolis bi' ancora cussa manu a fai miràculus fàcilis e debadas?

No as imparau nudha de cussa noti? No, certu tui as imparau,
 ca un'àtera dì, candu genti importanti comentì e a tia boliat arrestai e condannai a Gesùs,
 tui iast nau *ca prima tocàt a dh'ascurtai* (Gv 7,50-51).

E tui dh'as ascurtau, e as imparau ca non bastàt a isci de innui ndi fiat bénniu Gesùs,
 ma tocàt a isci puru a innui fiat andendi o torrendi,
 e dh'as inténdiu de issu etotu candu iast nau:

*Fintzas e chi deu seu testimòngiu po immi etotu, sa testimònia mia ballit,
 ca deu sciu de innui ndi seu bénniu e a innui nci seu torrendi,
 bosàterus po contras de innui bèngiu e a innui andu no dhu scideis* (Gv 8,14).

Ma tui, Nicodemu, immoi dhu scis, immoi chi Gesùs est sentza de miràculus,
 ita bollit nai a benni de Deus e a torrai a Deus,

ca as cumprèndiu cussu chi Gesus t'iat nau cussa noti:

*Nemus ne'est mai artziau a celu, si no cussu chi prima nd'est cabau de celu,
 deu, su fill'e òmini* (Gv 3,13).

Tui, duncas, Nicodemu, as cumpréndiu ca po artziai a celu,
tocat prima a ndi cabai de totus is celus chi si seus inventaus,
is celus de candu si creeus is *meris de su mundu*.

E po icustu tui ses bénniu cun Giusepi de Arimatea
a nc'interrai a unu chi immoi non podit fai prus nudha
e po chi bosàterus etotu pagu cosa o nudha podeis fai.

Ma tui, Giusepi de Arimatea,
chi prima *fiast iscienti a iscusi po timoria* de is chi cumandànt,
immoi cun Nicodemu, própiu unu de icussus in cumandu, scis in craru
ca custa pagu cosa chi podeis fai, custu profumu chi eis betiu po interrai a Gesùs,
est su miràculu chi scéti bosàtrus podei fai.

- E totu e is dùus scideis ca *si immoi artziais* a sa gruxi po ndi libberai a Gesu-Cristu,
non est po dhu bisionai rei comentis e is àtrus reis de su mundu,
ma est po pigai apustis bosàterus etotu cussa crai
chi aberit deaderu *is portas de s'altu chelu*,
non de *s'altu chelu* de s'àteru mundu, ma de *s'altu chelu* chi est custu mundu
candu is iscientis po gràzia s'assimbillant in custa terra, *in bàsciu*,
a su Maistu insoru, *in s'altu*.
E sa basciura de sa gruxi nosta tui dha ponis, Signori, a s'altesa tua.

Est custu su mistériu mannu de sa fidi nosta.

[Si podit arripiti in cantu cun su tonu de sa Missa e intonendidhu su pàrocu etotu]

- Si duncas *immoi ndi tirais sa corona de ispinas*,
no est ca bisionais torra sa corona bettia de is treis urrèis po ndi ponni in càmbiu una de òru.
- *E si imoi dh'ammotais a totus*
est po s'arregodai a nosu
su chi issu iat nau in sa cena de sa dispedida:
Su prus mannu de bosàterus s'at fai su prus piticu,
e su chi cumandat comentis e su chi serbit (Lc 22,26).
- *E portendi a peis de Maria* sa corona de ispinas,
naraidhi a dh'arregolli po nosu,
po candu sa vida s'at a parri sceti ispinas e s'agiudit issa a ndi fai una corona
comentis cussa de su fillu chi s'at *tirau a costau suu*,
naraidhi a s'agiudai a no trumentai a nemus acciungendi ispinas a ispinas,
a s'agiudai a no incrubai sa conca de nemus cun coronas frassas e dolorosas,
a non incrubai sa conca nos etotu
candu tocat a abarrai libberus e firmus in sa via crucis nosta.
Naraidhi puru a allebiai is ispinas de is màrtiris de oi.

[In su mentris chi Giusepi e Nicodemu andant a peis de Maria, Coru e genti arripitint:

O mama de dolore / faghide ch'imprimidas / mi sian sas feridas / de su Signore]

- Si *immoi ndi tirais is obbilus (is atzous) de totu e is duas manus de Gesùs*,
no est ca bisionais torra is miràculus de prima,
ma est ca scideis ca is obbilus (atzous) ant a srebì a bosàterus,
poita immoi scideis puru ca su miràculu de sa manu incravada e débibile
est prus mannu de su miràculu de sa manu libbera e potenti.

- E si immoi ammostais a totus is obbilus (atzous) de is manus de Gesùs est po s'arregodai a nosu is fuedhus chi at intèndiu s'apòstulu Paulu candu po tres bortas iat domandau unu miràculu po issu etotu e su Segnori dh'iat arripostu:

T'abbastat sa gràtzia mia, ca sa fortza si bidit totu in sa dibbilesa.

E s'apòstolu aciungit:

Po icussu m'ap'a bantai de is dibbilesas mias,

po chi istit asusu miu sa fortza de su Cristus. (2Cor 12,8-9)

- E portendi a peis de Maria is obbilus (atzous) de is manus de Gesùs, naraidhi a dhus aregolli po nosu, po frimai is manus nostas candu funt tentadas de violèntzia, ma po s'arregodai puru ca in is manus incravadas est sa fortza de su perdonu.

[In su mentris chi Giusepi e Nicodemu andant a peis de Maria, Coru e genti arripitint:

O mama de dolore / faghide ch'imprimidas / mi sian sas feridas / de su Signore]

- Si immoi ndi libberais is peis e totu su corpus de Gesùs, *no est ca bisionais torra* candu Gesùs si ndi scampàt de morti: fessit a Nazaret o a Gerusalemi fuendinci a su Giordanu;
- E si immoi ammostais a totus is obbilus (atzous) de is peis de Gesùs est po arregodai a nosu is fuedhus de Gesùs in su Getsémani candu beniant a dh'arrestai: *Pesaisindi, andaus* (Mc 14,42).
- E portendi a peis de Maria is obbilus (atzous) de is peis de Gesùs, *naraidhi a dhus arragolli po nosu,* po si frimai is peis candu seus tentaus de nci fù atesu de is responsabilidadis nostas, atesu de is chi sunfrint.

[In su mentris chi Giusepi e Nicodemu andant a peis de Maria, Coru e genti arripitint:

O mama de dolore / faghide ch'imprimidas / mi sian sas feridas / de su Signore]

- Ancora una cosa podeis fai, imoi, Giusepi de Arimatea e Nicodemu: eis biu in su costau de Gesus una mància prus manna, ma non est una mància: est sa ferida chi su sodrau at fatu po s'assegurai ca Gesùs fiat mortu diaveras.
- ammostaidha immoi a totus, po arregodai a nosu is fuedhus de s'Evangéliu de Juanni, chi a su cropu de sa lantza de su sodrau aciungit : *Custu est sutzédiu po averai sa Scritura: Nimancu un'ossu dh'ant struncau. E un'àtera Scritura narat: Ant a castiài a Issu chi ant trapassau. (Gv 1936-37)*
- Giusepi de Arimatea e Nicodemu, bosàterus eis fatu totu cussu chi podiais fai, e bosàterus puru, iscientis chentza'e nòmini, e si torraus gràtzias. Ma Immoi tocat a nosu. Castiaus a Gesus, impari cun Maria, sa mama sua. Castiaus a Gesus chi *pesau in artu s'at irau a costau suu,* Castiaus cussa ferida aberta in su costau suu. Est aberta po nosu, *porta* po nosu *de altu chelu,*

e pregaus:

Anima Christi, santifica me:	Gesùs 'e su coru, faimì santu che a tia;
Corpus Christi, salva me:	Corpus de Gesùs, faimì salvu cun tui;
Sanguis Christi, inebria me	Sànguni de Gesus, alligramì de tui;
Acqua lateris Christi lava me	Acua de su costau de Gesùs, faimì límpiu po tui;
Passio Christi, conforta me	Passioni de Gesùs, faimì forti cun tui;
O bone Jesu, exaudi me	Gesùs totu bonidadi, faimì gràtzia:
Intra tua vulnera absconde me	Aintru de sa ferida tua ponimì in siguresa.

Gesùs, immoi est s'ora de s'interru tuu e ti accumpangiaus a sepultura.
 Ma siat òi sa ferida tua a sepulcru miu,
 abetendi sa dì de s'incontru cun tui.

[Prima de incumentzai sa processioni, Coru e genti arripitint

O mama de dolore / faghide ch'imprimidas / mi sian sas feridas / de su Signore.

e sèmpiri in cantu si finit cun is istrofas de sa dispedida, comenti sighit:

De cantu azis patidu
 su frutu m'aplicade,
 como e in s'eternidade,
 o Gesùs meu.

Clementissimu Deus,
 sas ànimas purgantes
 in chelu triunfantes
 incoronade.

Sa Crèsia esaltade,
 su Paba protegide,
 son printzipes unide
 in paghe santa.

Sa terra totu canta
 a bois cunvertida
 guvernet prestu e unida
 unu pastore

**O mama de dolore
 faghide ch'imprimidas
 mi sian sas feridas
 de su Signore.**

O mama de dolore

da "Perdonu, Deu meu" di Ghilarza
armonizzazione G.Orro 2005

Andante calmo ♩ = 68

I coro (donne)

O ma-made do-lo-re_ fa-ghi-dech'im-pri-mi-das_ mi si-ansas fe

Andante calmo ♩ = 68

7

ri-das_ de su_ Se gnore, 1.De Cri-stos re-den...

II coro (uomini)

mi si-ansas fe-ri das_ de su_ Se

*Nel canto delle strofe e nella risposta
del terzo e quarto verso I e II coro si alternano.*

Fecundh'àrvure fiorida

Fecundh'àrvure fiorida
Viva e misteriosa pianta:
Pretziosa Rughe Santa
àrvure d'eterna vida.

1. Cust'est s'àrvure fecundha
d'immensu infinitu amore
inue su Redentore
at redimidu su mundhu,
salvende de su profundhu
s'umanidade aflagida.

2. Àrvur'alta tzelestiale
frutu de s'Onnipotente,
pianta viva risplendhente
remèdiu pro d'ogni male,
ch'ogni devotu mortale
tenet in coro imprimida.

3. Crae chi sola abberzesit
sas portas de s'altu Chelu,
de su templu sagru velu
chi dae testa a pes lompesit,
ue a Giuanne intreghesit
sa mama sua aflagida.

4. Càtedra de s'alta lessione
suprem'iscola divina,
sole, refùgiu e dotrina
portu de salvassione,
nave de consolassione,
in cuddh'ultima partida.

5. Mistica arca de Noè
in cust'addhe tempestosa,
vara illustre prodigiosa
de su perfetu Mosè,
scetru de s'eternu Re,
bandhel'in altu istendhida.

6. Iscala de Jacob sagrada
dae chelu a terra suspesa,
scala dae anghelos mantesa,

dae Deus a palas portada,
de David arpa sagrada
cun tres clavos guarnida.

7. Tronu etzelsu singulare
de su sàbiu Salomone,
signu de redentzione
sas tribùs det giudicare,
signu chi si det mustrare
in cuddh'ultima benida.

8. Letu inue hat dormidu
s'anzone immaculadu,
àrvure su pius notadu
de su frutu pius nodidu,
àrvure ue hat fatu su nidu
s'ave de chelu benida.

9. Lughe vera naturale
d'isplendore sempiternu
ch'at superadu s'infernu
cun cuddha lughe immortale,
chi non si dat uguale
ch'at sa fide isclaressida.

10. Pianta chi cun lughe tanta
das lughe a su mundhu totu,
custu pòbulu devotu
infiamma 'e fide santa,
cunsèrvala, digna pianta,
cun paghe eterna de vida.

11. Pianta dulce, pianta amada,
pianta pretziosa e pia,
tene custa cunfraria
suta de s'ala sagrada,
tènela sempre juntada
cunforme sempre in vida.

Pianta vera connoschida
pianta de virtudes tanta,
pretziosa rughe santa
àrvure d'eterna vida.

Sa morti e s'arrisurretzioni pronunziaus

G. Orro
2005

Adagio

♩ = 56

Presidente

Man nu est su mi - ste riu de sa fi - di no - sta

4

Sa mor-ti tu-a e s'an-da-da tu - a nos a - trus, Sen-no-ri pron-num-zia - us

12

e s'ar - ri - rur - re - tzio - ni cun - fes - sa - us fin - tz'a

17

can - du in sa glo - ria as a tor - ra - i